ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4228 ՑՈՒՆՈՒԱՐ 22/3 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1900 ՇԱԲԱԹ 3 ՇԵՎՎԱԼ 1317 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4228

در علیه ده غلطه ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
au Bureau du journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ. 20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխանակ 100 դրուշի հաշուով:
Գրանցեալ թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Յայտարարութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԵՂԱՆԱԿ ՄԸ

Հինգշաբթի օրուան Ազգային Լուսաւորչեան մէջ Ծանուցինք թէ Ակնեցի ազգային մը կտակ մը ըրած է Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ իր անուամբ որբ մը դաստիարակուելու նպատակին յատկացնելով 100 ոսկի։

Կտակուածը մեծ գումար մը չէ թէեւ, բայց այն եղանակը զոր այդ ազգայինը մտածեր է, ուշադրաւ է, և կ'արժէ՝ որ վերադառնանք այդ կտակին, և մեր ընթերցողներուն մասնաւոր ուշադրութեանը յանձնարարենք զայն։

Ապահովագրութեան և ապահովագրական ընկերութեանց վրայ շատ անգամ կը գրուի թերթերուն մէջ, սակայն պէտք է ըսել թէ մեր ժողովուրդը դեռ որոշ դաղափար չունի այն բազմաթիւ եղանակներուն վրայ որոնցմով մարդ կրնայ ապահովագրել իր կեանքը։ Ինչ որ կը վերաբերի ինչքերու վրայ կատարուած ապահովագրութեանց, ըլլայ ծովային, ըլլայ հրդեհի դէմ, աւելի պարզ է և ծանօթ, բայց կեանքի ապահովագրութեան զանազան ձեւերը աւելի կնճռոտ են և անոնց մեծ մասը քիչերու ծանօթ։ Այս է պատճառը որ ցարդ մեր մէջ ոչ ոք գործադրած է բարեգործութեան այն եղանակը, զոր Ակնեցի վերոյիշեալ ազգայինը մտածեր է։ Ինք գիտեր է ապահովագրական ընկերութեան մը և 100 ոսկիի համար ապահովագրեր է իր կեանքը, պայմանաւ որ այդ 100 ոսկին վճարուի Ազգ. Պատրիարքարանին՝ իր մահուան պարագային, և յատկանայ իր սահմանած նպատակին։

Տեսէ՛ք ինչ առաւելութիւններ կը ներկայացնէ բարեգործութեան այս ձեւը։ Նախ կտակարարը տարեկան համեմատաբար փոքր գումարի մը վճարմամբ իր նպատակին կը հասնի և իր մահուան պարագային, իր ժառանգորդներուն ուղղակի ոչ է զբաղկանք ըրած չըլլար։ Երկրորդ՝ եթէ երբեք մեռած պահուն իր թողած հարստութիւնը ապահովագրուած գումարին եռապատիկէն պակաս իսկ ըլլայ, Ազգ. Պատրիարքարանը իրաւունք կ'ունենայ պահանջելու հանգուցեալին կամքին կատարեալ դրծադրութիւնը, որովհետեւ բարեգործութեան այս ձեւը բոլորովին կտակի մը չի նմաներ, այլ նուիրատուութեան (հիպէ)։ Բարեգործական նպատակի մը յատկացուած այդ դրամին իրաւունք տուող գործողութիւնը, այսինքն բրիմներու վճարումը, ամէն տարի տեղի կ'ունենայ, և մահուան օրը՝ բարեգործութեան հեղինակ եղող անձին ստացուածքէն արդէն ամբողջապէս դուրս ելած է։ Այնպէս որ, ըստ օրինի, այս եղանակը չ'ենթարկուիր պարզ կտակներու համար ընդունուած այն սկզբունքին որով կը տակարարը իր ստացուածքին մէկ երրորդը միայն կրնայ կտակել։

Յայտնի է թէ լուսահոգի Կտակաց Հոգաբարձութիւնը, որուն կ'ատենապետեր Յովհաննէս էֆֆէնտի Կիւմշեան, մեծ ջանքեր ըրաւ ճշդելու համար թէ ո՞րն է լաւագոյն եղանակը Ազգ. հաստատութեան մը դրամ կտակելու։

Մասնաւոր կերպով յանձնարարուած եղանակը եղաւ դրամի վազքը, պայմանաւ որ վազքը վաւերացած ըլլայ շէրիի դատարանէ մը։ Այս կերպով բարերարը պիտի կրնար իր ստացուածքին մէկ երրորդէն աւելի դրամ թողուլ ի նպաստ ո և է բարեգործական հաստատութեան, և եթէ ինքզինքը միւթէվէլի կարգեր,—ինչ որ իր իրաւունքն է,—վազքի ըրած դրամը իր կենդանութեան իր ձեռքը պիտի մնար և մահուանէն ետքը միայն պիտի դանձուէր իր թողած դոյլերէն։ Այս եղանակը ազգին ճանչցնելու համար կտակաց Հոգաբարձութիւնը այն ատեն պատրաստեց հրահանգը,—որ ղրկուեցաւ ամէն կողմ, և որուն մէկ օրինակը դրուած է այս տարուան Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցին մէջ,— բայց չենք գիտեր թէ քանի՛ անձ գտնուեցաւ այս կերպով դրամ վազքի ընող (*)։ Ինչ որ անվիճելի է սակայն սա է թէ դրամի վազքին պահանջած ձեւակերպութիւնները ոմանց համար յոգնեցուցիչ երեւցան թերեւս, ու ծախքի կարօտ ըլլալուն չարունակեցին պարզ կտակագիրներով դրամ թողուլ ի նպաստ բարեգործական հաստատութեանց։

Բայց կեանքի ապահովագրութեամբ կատարուած վերոյիշեալ բարեգործութիւնը ծախքի կարօտ չէ։ Բաւական է որ մարդ Ապահովագրական ընկերութեան մը դիմէ, և որոշէ այն գումարը զոր կ'ուզէ յատկացնել բարենպատակ հաստատութեան մը։ Բժշկական քննութենէ մը ետքը, եթէ ո եւ է անպատեհութիւն չտեսնուի Ընկերութեան բժիշկէն, ապահովագրական մուրհակ մը կը շինուի, ուր կ'որոշուի ապահովագրուողին կողմէ վճարուելիք տարեկան բրիմը, և ի գէպ մահու Ընկերութիւնը ապահովագրեալ գումարը կը յանձնէ անո՛ր միայն որուն անունը նշանակուած է ապահովագրական մուրհակին մէջ։ Ժառանգորդները միշամտութեան որ և է իրաւունք չեն կրնար ունենալ։ Յայտնի է թէ վերջերս նմանօրինակ պարագայ մը ներկայացաւ ծանօթ փաստաբանի մը կատարած մէկ ապահովագրութեան առթիւ, որուն չմիշամտեցին ժառանգորդները։ այդ ապահովագրութիւնը, իրաւ, ի նպաստ անհատի մըն էր, սակայն նոյն բանն է եթէ ապահովագրական պայմանագիրը տեղի ունեցած ըլլայ ի նպաստ քանի մը անհատի, կամ՝ բարենպատակ հաստատութեան մը, կամ՝ նոյն իսկ ամբողջ հասարակութեան մը։

Ահա՛ խնդիր մը, որուն վրայ կ'արժէ որ մեր փաստաբանները յայտնեն իրենց կարծիքը, ներկայացնելով մեր մէջ առաջին անգամ գործադրուած այս կտակին օրինական հետեւանքները և անպատեհութիւնները, եթէ կան։ Առ այժմ, մեզի այնպէս կ'երեւայ թէ Ակնեցի ազգայինին օրինակը հետեւելի է և թէ ո և է անհատ՝ տարեկան համեստ վճարումով մը օր մը կրնայ իր մահուանէ ետքը՝ բարերարի անուն մը թողուլ և օրհնուած յիշատակ մը այն հասարակութեան մէջ, որուն կը պատկանի։

(*) Հանդուցեալ Պատրիարք Տ. Խորէն Աշըգեան Սրբազանին Արմաշու Դպրեվանքին ի նպաստ ըրած 500 ոսկիի վազքը այս կարգէն էր։

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԸ ԲԵԹԼԵՀԷՄԻ ՄԷՋ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 9 Յուն. 1900.

Իւրաքանչիւր քրիստոնեայ ազգի համար տօնական հանդէսներու հեղինակութեանց քաղաքն է Երուսաղէմ։ Այնչափ ազգ մասնաւոր նախանձայուզութիւն մը ունի հանդէսներու մէջ մէկզմէկ գերազանցելու, և այս պատճառաւ է որ մեր Ս. Ծննդեան տօնը, Բեթլեհէմի մէջ, աւելի շքեղ ու փառայեղ կերպով կատարուեցաւ այս տարի։

Տօնական օրերուն անո՛նց որ ընկերովի սեփականութիւն եղող սրբավայրերու մէջ կը կատարուին, համեմատաբար անցնիկն ալ իր մեծ նշանակութիւնը ունի։ Այդպիսի հանդէս մը երբ հեշտու ու սիրով կը վերջանայ, առտնին հանդէս մըն ալ իւրաքանչիւր ազգ իր մէջ կը կատարէ, ուրախութեան հանդէս յորում ազգայինք զիրար կը շնորհաւորեն... իրենց նախանձայուզութիւնը պակուած տեսնելով։ Ուրախութեամբ կ'ըսենք որ մեր Ս. Ծննդեան տօնը այս տարի իր շքեղութեան հետ միանգամայն և շատ համերաշխ անցաւ։

Երուսաղէմէն մինչեւ Բեթլեհէմ — մէկ ժամէ աւելի ճամբայ — այն հանդիսաւոր գնացքը զոր Հայերը, Յոյները ու Լատինները կ'ունենան իրենց օրին Տեառն մերոյ Ս. Ծնունդը տօնելու համար, կը բնամ ըսել թէ հանդէսներուն մէջ ամէնէն մեծաշուքն է, մանաւանդ երբ օդն ալ նպաստաւոր կ'ըլլայ. և այս տարի երկինք մանաւորապէս կարծես այդ օրերուն, իր զուարթագին պայծառութեամբը ու տաքուկ արեւովը երեք ազգերը համանգամայն զուարթացուց։

Յունուար 5ին, չորեքշաբթի, ճրագալոյցի օրը, առտուան ժամերգութենէն երկու ժամ ետքը, եկեղեցիին զանգակները հնչեցուցին իրենց գանգիւնները. երկինքը՝ անամպ էր, օդը զով և արեւը քաղաքիս անթիւ զանգակատանց գմբեթներուն ու ձուլածոներուն վրայ փողփոդնէնէ՝ կրկնակի ոգեւորում մը տուած էր Երուսաղէմի։ Ս. Յակոբեանց միաբանութիւնը, Յիսուսի Ս. Ծննեան աւետաւոր հովիւներուն նման փութկոտ ու խայտալից՝ Վանքի աւագ դրան առջեւ հաւաքուած, խանդավառ կ'ողջունէին մէկզմէկ՝ յեղյեղելով այն սիրատեղիկ բառերը՝ զորս նոյն հովիւները արտասանեցին այնքան եռանդուն սրտայուզութեամբ.—«Եկա՛յք, երթանք մինչեւ Յոթեթլեհէմ։ Եւ ահա մեր ալեփառ Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Ամեն. Տ. Յարութիւն Արքեպիսկոպոս Վեհապետեան՝ Մէջիտիէի Ա. պատուանշանն ի կուրծս, զարդարուած շղակնայեռ պնակիով ու խաչով, կ'երեւայ վանքին դրան առջեւ։ Ոստիկանական խմբակ մը՝ որուն գլուխը կը կանգնի հրուրապետ մը իր զինակից օգնականով, կազմ և պատրաստ է՝ առաջնորդելու համար Ն. Սրբազնութիւնը Բեթլեհէմ. Պատրիարք Սրբազանը կը բազմի առաջին լանտօին մէջ՝ իր հետ ունենալով բարձրատիճան եկեղեցական մը։ Պատրիարքական կառքին կը հետեւին տասնըհինգի չափ ուրիշ կառքեր և հանդիսաւոր գնացքը կ'ուղղուի Բեթլեհէմ, որ ատեն վանքի զանգակները կը շարունակեն, ներդաշնակ զողանջով մը, իրենց գանգիւնները։ Այնքա՛ն տաք է օդը և այնքան չոր ու ցամաք Բեթլեհէմի խճուղին՝ որ փոշիները ամպի նման կը բարձրանան մինչեւ կը հասնին Ս. Եղիայի վանատեղւոյն բարձունքին վրայ՝ ուրկէց զուարթութեամբ կը նշմարենք Մեռեալ ծովը՝ որ ի հեռուստ կը պզպզայ արեւուն ցոլքերուն տակ։

Այստեղ՝ Բեթլեհէմի Հայերն են՝ որ իրենց ցեղական տիգուկները իր ձեռին կուգան՝ գլուխին երփնագոյն փաթաթած՝ դիմաւորելու Ն. Սրբազնութիւնը և կ'առաջնորդեն ոստիկանական խումբին՝ որուն ձիերը փրփրելուն կը կայտառեն։ Պատրիարքական ասան՝ կը բարձրացնէ Պատրիարք Սրբազանին գաւազանակիրը՝ Տ. Յարութիւն վարդապետ։

Կէս ժամ ետ... և ահա՛ Բեթլեհէմի հրապարակին վրայ ենք, ուր բազմաթիւ հրացանակիր զինուորներ երկուստեք շարուած, կը բարեւեն Ն. Սրբազնութիւնը, որ կառքէն իջնելով կնդրկաբոյր բուրվառով և սրսկմամբ վարդեղուրի կ'ողջունուի վանքին տեսուչ վարդապետին կողմէ և, Միսբանական խումբէն շրջապատուած, կ'առաջնորդուի «Խորհուրդ մեծ և սքանչելի» շարականին դրաւիչ գեղգեղներովը դէպի վանք՝ ուր «Պահպանիչ»ով մը կ'աւարտի նախակզբնական այս հանդէսը։

Նորին Սրբազնութեան պատկառելի ներկայութիւնը իրրեւ հանդիսադիր, ա՛նքան փափագուած մէկ քանի տարիներէ ի վեր, այս տարի շատ համակրելի բացառութիւն մըն էր որ փայլ կուտար հանդէսին։

Երբ Բեթլեհէմի լատինական պահպանները մեծադղորդ կ'ազդարարեն միջօրէն, մեր զանգակները անոնց կը յաջորդեն ու կէս ժամ ետքը ամէնքս ալ եկեղեցիին սիւնադարդ պատկառելի գաւթին մէջ ենք ուր երկու կողմը շարուած են հրացանակիր զինուորներ և անհամար ժողովուրդ ամէն ազգէ։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը եկեղեցական փառապանծ շուքով կը կատարէ «Հրաշափառի հանդէսը և սաղմիսական կնդրուկը՝ անդուգական իր տեսակին մէջ անուշաբոյր կը ծաւալի ամէն կողմ։ Ն. Սրբազնութիւնը առաջնորդութեամբ թափօրին կ'ելնէ Աստուածային Մանկան Ս. Ծնընդեան Այրը, կը խնկարկէ հո՛ն, կ'երկրպագէ Ս. տեղւոյն, կ'երկրպագեն նաև եպիսկոպոսներն ու վարդապետները եւ կը վերադառնան եկեղեցին՝ ուր Ն. Սրբազնութիւնը կ'օրհնէ համայն ժողովուրդը՝ որ իրրեւ ուխտաւորական խումբ բաւական հոծ, կ'ոգեւորէր հանդէսը հանդէպ բազմաթիւ օտար ժողովրդեան։

«Հրաշափառի և Ուխտակատարի մեծահանդէս այս արարողութիւնը աւարտած էր, երբ Ս. Պատրիարքը իր բարձրաստիճան ընկերակցին հետ մեկնեցաւ եկեղեցիէն ու վերադարձաւ Երուսաղէմ։ Մերունազարդ Պատրիարքը՝ անշուշտ անկարող կը զգայ զինքը ժամերով հանդիսատեսելու և անքուն անցընելու երկար գիշեր մը որուն մէկ չորրորդ մասը եթէ հանգստեան յատկացնել կարելի ըլլայ զայն ալ ժողովրդական ժխորը կը կապտէ։

Ճրագալոյցի իրիկուան ժամերգը որ կը տեւէ ո՛չ նուազ քան չորս ժամ, կ'աւարտի պատարագով՝ զոր կը մատուցանէ վարդապետ մը Այրին մէջ և հանդիսաւոր թափօրով անցնելով սիւնազարդ գաւթէն, կ'ելնէ մեր վանքին բակը ուր միահամուռ կ'երգուի «Փառք ի բարձունսը որմէ ետքը վաստակաբեկ միաբանութիւնը կը բազմի սեղան և սխորժով կը ճաշակէ իր վանական կերակուրը զոր, ի պատիւ Տօնին, քիչիկ մը կը ճոխացնեն սարսինի մէկ քանի տուփերն ու բացառիկ գինին։

Գիշերը ճիշդ ժամը հինգին, վերստին կը հ'չեն զանգակները և տօնին Պատարագիչ Սրբազանը որ հանդիսապետ եպիսկոպոսն է, միաբանական ուխտիւ և գաւառներու առաջնորդութեամբ կ'ինչէ եկեղեցին ուր արդէն խռնուած է ժողովուրդը, և կառավարական պաշտօնեաներ Երուսաղէմէն եկած՝ բազմած են եկեղեցւոյ յունական բաժնին մէջ ու բազմաթիւ զինուորներ կը հսկեն կարգապահութեան՝ մինչեւ որ վերջանան արարողութիւնները։

Երկար կը տեւեն երգեցողութիւնները որ ատեն Յոյները ու Լատինները յաջորդաբար իրենց պատարագները ունին վարը՝ այրին մէջ և պէտք է սպասել անոնց աւարտմանը։ «Փառք ի բարձունսը գեղեցիկօրէն կ'երգուի Այրին մէջ և վերադառնալով եկեղեցին, հոն՝ Աւագ-Սեղանին վրայ Ս. Պատարագ կը մատուցուի ուրուն կը յաջորդէ Մկրտութեան արարողութիւնը, զոր հանդիսաւոր կերպով կատարեց Տ. Մամբրէ Սրբազան։

Այս ամէնը աւարտելէ ետքը քարոզ խօսեցաւ Տ. Դաւիթ Եպիսկոպոս՝ նիւթ ունենալով իրեն «Ո՛չ դոյր նոցա տեղի յիջեւանին»։ Տաճկերէն լեզուով էր քարոզը որուն ուկնդրեցին ամէն ազգի ժողովուրդներ։ Քարոզիչ Սրբազանը սրտագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց և արեւշատութեան Օգոստափառ Սուլթան Համիտ Կայսեր և Օսմանեան փառապանծ Գահուն մշտատեւ երջանկութեանը, և յաւարտ քարոզին նոյն ինքն Սրբազանը մատոյց հանդիսաւոր Պատարագը Ս. Այրին մէջ և նոյն հանդիսաւորութեամբ առաջնորդուեցաւ վանքին բակը՝ ուր, ըստ սովորութեան, «Փառք ի բարձունս» երգուելէ ետքը՝ աւարտեցաւ հանդէսը որ տեւեց ութը ժամ։

Ս. Ծննդեան Տօնին միաբանական ճաշասեղանին վրայ կը հանդիսապետէ, սովորաբար, համով հոտով Հէրիսան իւզոտ ու լիառատ որուն հանած դղրդիւնը և ժխորը Բեթլեհէմեան խաժամուժին մէջ կը ներուի իրեն երբ ախորժակդ կը դրգռէ ու կը ճաշակես կուշտ ու կուռ, օրհնելով զայն պատրաստող բարեպաշտ ուխտաւորը։

Պատ. միաբանութիւնը Երուսաղէմ վերադարձին թափօր կազմած ուղղակի Ս. Պատրիարք Հօր կը նե, կայանայ և անը համբուրելով կը շնորհաւորէ Ս. Ծնունդը։

Երուսաղէմ Վ. ՐՈՅԵՐ

ՈՒՂԵՒՈՐԻ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԱՐԶՈՒԱՆ

Բարձրադիր դպրոց մը, ընդարձակ եկեղեցի մը ու շքեղ գոլէճ մը ունի Մարզուան, ու ասոնցմէ դուրս անտանելի միօրինակութիւն մը նեղ, մանուածապատ փողոցներու, եզերուած անփոփոխ կերպով ցածկլիկ տուներով որոնք ամէնէն առաջ մեծկակ գեղի տպաւորութիւն մը կը թողուն վրադ։

Հոն ամերիկեան գոլէճի միջավայրը միայն հաճելի փոփոխութիւն մը կը դնէ այն ատիճան որ գոլէճին շրջափակէն ներս հաւատալդ չի գար թէ իրա՛ւ Մարզուան կը գտնուիս. այն տգեղ քաղքին մէջ, որ ի՛նչքան արտաքին տեսքով նոյնքան ընդհանուր բարքերով հաճելիութիւն մը չունի ցուցադրելու։

Այդ գոլէճի միջավայրէն քաղցր տպաւորութիւններու չարք մըն էր որ բերի այս անգամ։ Գոլէճի նոր բժիշկին՝ Տոքթ. Ֆէրինկիքընի համար դեղեցիկ ընակարան մը կառուցեր էին հաստատութեան շրջապակին մէջ և բժիշկը իր բնակութիւնը հոն հաստատելու առթիւ թէյի երեկոյթ մըն էր սարքած որուն ես ալ ներկայ գտնուելու բախտը ունեցայ։ Յիսունէ աւելի հրաւիրեալներ ներկայ էին հոն երկու սեռէ, բաղկացած գոլէճի վարժուհիներէն, ուսուցիչներէն՝ իրենց ընտանիքներովը և քանի մը պատուաւոր բուղքական ընտանիքներէ, — այլապան խառնուրդ մը ուր չորս լեզուներ կը խօսուէին և վեց ազգեր ներկայացուցիչ ունէին։ Սրահը նեղ կուգար ներկաներուն, որոնց մէկ մասը ստիպուած էր փոփոխակի ոտքի վրայ կենալ։ Բսին թէ այս տեսակ պարագաներու մէջ Ամերիկացիներու սովորութիւն է միշտ հրաւիրեալներու թիւէն շատ պակաս թուով նստարաններ զետեղել, որպէս զի անոնց մէկ մասը միշտ ոտքի վրայ մնայ և մէկը ելլելով ու միւսը նստելով ընդհանուր շարժում ու ոգեւորութիւն մը տիրէ սրահին մէջ մինչեւ վերջը, — ճիշդ հակադարձը արեւելքի սովորութիւններուն ուր պատշաճութիւնը կը պահանջէ հրաւիրուած տեղդ նստած մնալ։

Ներկաներու յարածուի շարժման մէջ զուարթ խժլտուք մը կը բզզար սրահին մէջ և բոլորովին sans façon բնականութեամբ մը ամէն ոք ինքզինք խօսակցութիւններու, զուարճախօսութիւններու, կատակներու հաճոյքին տուած էր արդէն՝ երբ յարգելի բժիշկը առաջ եկաւ ներկաներուն մէջ՝ թղթէ պզտիկ կապոցներով լեցուն ափսէ մը բռնած ձեռքը, և հրաւէր կարդաց որպէս զի ամէն ոք ափսէին կապոցիկներէն մէյմէկ հատ առնէ և ներկաներէն որուն անունը որ վրան գրուած է՝ անոր յանձնէ. ան ալ կապոցը բանալով՝ մէջէն որուն անունը որ գրուած գտնէ՝ անոր տայ. այս վերջինն ալ իր կարգին նոյնը բանալով մէջէն եւած կապոցիկը յանձնէ անոր որուն անունը գրուած է վրան և այսպէս՝ շարունակաբար... Բժիշկն այս հրաւէրին վրայ ներկաներուն ամէնքն ալ մէյմէկ հատ առին այդ կապոցիկներէն և յանձնեցին անոնց որոնց անունը գրուած էր վրան. ասոնք ալ իրենց կարգին կապոցները բացին և մէջէն գտան ուրիշ կապոցներ ուրիշ անուններու գրուած եւ անոնց յանձնեցին. այս վերջիններն ալ նոյնպէս իրենց կարգին բացին կապոցները և ուրիշ անուններ գտնելով՝ անոնց տուին և այսպէս շարունակուեցաւ մօտ կէս ժամ ու տակաւին կապոցները նորանոր անուններ կը յայտնէին, այնպէս որ ներկաներէն իւրաքանչիւրը 3 4 անգամ իր անուան գրուած կապոցներ կ'ընդունէր, բայց բանալով և ուրիշ հասցէներ գտնելով, կը ստիպուէր անոնց յանձնել։ Այս խաղը այնպիսի հաճելի իրարանցում մը առաջ բերաւ և այնպիսի խօլ զուարթութիւն մը սփռեց զոր կարելի չէ բացատրել։ Վերջապէս կապոցիկները իրենց գաղտնիքը յայտնեցին ու ամէն ոք իրեն անուան գրուած վերջին կապոցը բանալով մէջէն գտաւ իւրաքանչիւրը մէյմէկ փոքրիկ առարկայ, որը պզտիկ հայելի մը, որը լուցկիի տուփիկ մը, որը սրինգ մը, ելն. ելն, և զուարթութիւնը իր գագաթնակէտին հասաւ։ Այս խաղը ստուգիւ շատ հաճելի ժամանց մըն է և կ'արժէ որ շատերը փորձեն այս տեսակ համախմբումներու միջոցին։

Հրաւիրեալները թէյով, կարկանդակներով ու շաքարեղէններով մեծապուռելէ վերջ՝ զորս յարգելի բժիշկն ու իր տիկինը անձամբ կը բաժնէին իրենց ժպիտներուն հետ, վերջ գտաւ երեկոյթը եւ մենք ճշմարիտ եանքիական ժամանց մը վայելած ըլլալու գոհունակութեամբ բաժնուեցանք բարի բժիշկին բնակարանէն։

Իրիկուն մը ալ Գոլէճին մէջ վայելեցի՝ ուր փութացած էի ունկնդրելու համար ուսանողներէ բաղկացած գրական միութեան, սակայն դժբախտաբար ուսանողներէն որ և է մէկը մտիկ ընելու բախտը չունեցայ որովհետեւ չուզեցին կարդալ նոյն իրիկուան համար իրենց պատրաստած գրուածները, չեմ գիտեր ինչո՞ւ...։ Փոխադարձաբար յուսախաբութիւնը կը բեցինք. ուսանող և ուսուցիչ, իրենք ալ ինձմէ երկու խօսք լսել կը սպասեն եղեր։ Սակայն կրած յուսախաբութիւնս գտէ ուրիշ կողմէ մը փոխարինուեցաւ երաժշտական վայելքով մը զոր մեզի մատոյց Սրբազան էֆ. Տաղլեան, գոլէճին երաժշտութեան և գծագրութեան դասատուն, իր կազմակերպած երաժշտախումբին նուագել տալով քանի մը կտորներ, չափաւոր յաջողութեամբ մը։ Այս նուագախումբը նորութիւն մըն է գոլէճին մէջ, դեռ հազիւ 3.4 ամիսէ ի վեր կազմուած ըլլալով, և առ այժմ 15 նուագարաններէ կը բաղկանայ։ Կարճ ժամանակի մէջ ցոյց տրուած յառաջդիմութիւնը ինչ աստիճանով ալ ըլլայ, գոհացուցիչ է։ Արշակ էֆ. տաղանդի տէր յուսալից երիտասարդ մըն է, գեղարուեստի սիրով լեցուած, որ երաժշտութեան մէջ լաւ ապագայ կը խոստանայ, այնքան ալ նրկարչութեան մէջ, եթէ սակայն այս վերջինոյն ալ աշխատի առաջնոյն չափ։

Կ'ուզէի քանի մը խօսք ալ ըսել գոլէճին ընդհանուր վիճակին վրայ, եթէ կատարած մէկ-երկու կարճ ու հարեւանցի այցելութիւններս ինծի իրաւունք տային գիտակցօրէն կարծիք յայտնելու։ Սակայն՝ ստոյգ է թէ գոլէճը բարեկարգ կրթական հաստատութեան մը ապաւորութիւնն է որ կը թողուս այցելուին վրայ, և ուսուցիչները՝ ամէնքն ալ իրենց ճիւղին տէրը ըլլալ կը թուին լիովին։ Բայց օտարազգի ուսուցիչներէ՝ հինգ հայ ուսուցիչներ կը պաշտօնավարեն հոն. Յ. Մանիսաճեան՝ ուսուցիչ բնական գիտութեանց, Բրոֆ. Յ. Յակոբեան՝ ուսուցիչ թրքերէնի, Բրոֆ. Սվազեան՝ ուսուցիչ մաթիմաթիքի, Աւետիս Կիւլպէնկեան՝ ուսուցիչ հայ լեզուի և գրականութեան, Գէորգ Կիւլեան՝ ուսուցիչ հայերէնի։ Բրոֆ. Մանիսաճեան բնապատմութեան մէջ հեղինակութիւն մըն է և գոլէճը անոր ջանքերուն կը պարտի իր ունեցած հանքաբանական և երկրաբանական բաւական ճոխ հաւաքածուն։ Ինքնաբերական համբաւ ունի և բնապատմութեան բոլորովին անձանօթ թիթեռնիկ մը և երկու ծաղիկներ (հիրիկի և շահաքրամի տեսակէն) գտած է որոնք իր անուամբը յորջորջուած են։ Բրոֆ. Յակոբեան եւս նոյնքան հեղինակութիւն մըն է իր ճիւղին մէջ և ծանօթ՝ իր անդր-հայերէն բառարանով և լեզուաբանական հմտալից յօդուածներով։ Իսի Կիւլպէնկեան էֆ. եւս նոյնքան ծանօթ է գրական հրապարկին իր բազմաթիւ ոտանաւորներով ու յօդուածներով և հատարկած բանաստեղծութեան մէկ հատուկիկովը որ Առնազանգ անունը կը կրէ։ Շատ ուրախարեթ է գրտել որ մասնաւորապէս Յակոբեան, Կիւլպէնկեան, Կիւլեան էֆֆէնտիներու շնորհիւ գոլէճի հայ աշակերտներուն օտարոտի կամ ամերիկեան դասաբարկութիւնի մը չէ որ կը տրուի։

Եդեսիա Յ. Գ.

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐ ՄԸ

Հանդէս Ամսօրեայի վերջին թիւին մէջ կը գտնենք քաջահմուտ բանասէր և Վիէննայի Մխիթարեանց միաբան Հ. Յակոբոս Տաշեանի հետեւեալ գրախօսականը որ իր առանձին կարեւորութիւնը ունի Հայոց նախնի արուեստին և հայ գրչագիրներու գեղարուեստական ուսումնասիրութեան կրկին տեսակէտներով։

* * *

Tikkanen J. J.—Tre armeniska miniatyrhanskrifter։ Հեղինակէն ստացանք գեղեցիկ գրուածք մը չուետական լեզուաւ, որուն նիւթը կը ցուցնէ խորագիրն ալ՝ «Երեք հայերէն մանրանկարուած ձեռագիրներ»։ Բուն ճառասացութիւն մըն է, զոր հեղինակը կարդացած է Ֆիննեան Հնախօսական Ընկերութեան առջեւ, 1898 տարւոյ հոկտ. 20ին, յետոյ լոյս տեսած է «Ֆիննական Թանգարանին» մէջ, և անկէ առանձին։ Զարդարուած է 61 մեծ ու փոքր գունատիպ պատկերներով, որ կը բացայայտեն և կը լուսաւորեն հեղինակին մտքը՝ դիւրիցնելով համեմատել հայ ձեռագիրներուն մանրանկարչական զարդերը միւս ազգաց՝ յատկապէս բիւզանդական՝ մանրանկարչութեան արուեստին ձեւերուն հետ։

Գիտութեան առնուած են երեք հայ ձեռագիրներ որոնք սեպհականութիւն են Ֆ. Ռ. Մարտին (F. R. Martin) գիտնականին ի Շտոքհոլմ. նոյն անձն Թուրքիա, Ռուսաստան, Ասիա և Եգիպտոս ըրած իր ուղեւորութեանց մէջ բազմաթիւ ուրիշ հնութեանց հետ ձեռք ձգած էր նաեւ այս ձեռագիրները։ Ասոնց երկուքն Աւետարան են թղթեայ բոլորգիր, մին գրուած 1455ին ի Տփխիս Յովհաննէս քահանային, միւսը գրուած 1469ին Արտէշ՝ նոյնպէս Յովհաննէս անուն քահանայէ մը։ Երկուքն ալ մանրանկարներ ունին, որոնց մէջ ոյն ծաղկողն է Մանուէլ, մուսին՝ Մինաս, այս երկուքն ալ նոյնպէս քահանաներ։ Երրորդ ձեռագիրը մագաղաթեայ մանրագիր գրչագիր մըն է (9×6, 5 սնդմ.) պարունակելով «եկեղեցական երգեր կամ աղօթքներ»։ Որչափ այս տեղեկութիւնէն կ'երեւայ, Մանրուսումնք մը ըլլալու է. անփուսական է՝ բայց իրը ԺԶ-ԺԷ դարէն։

Վերջինս միայն լուսանցազարդեր ունի իրրեւ մանրանկարչական զարդարանք, աւետարանները բացի լուսանցազարդերէ

Վերջին լուրեր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶՈՐՔԵՐԸ

Ամերիկայի Հայ Դատի Կոմիտեի նախագահ Գարեգին Նժդեհի հրամանով Զորքերի գլխավոր հրամանատարի հրամանագիրը հրապարակվեց հետևյալ բովանդակությամբ։

Հայաստանի զորքերի գլխավոր հրամանատարի հրամանագիր թիվ 1

թիւ չնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Միրզա Մահմուտ խանի։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ. — Մաքսային վերատեսչութիւնը որոշեց թէ այն գոյքերը որոնք Թուրքիոյ մէջ առանց արտօնութեան բացուած օտար վարժարաններու անունով կը բերուին և որոնց համար կը խնդրուի առանց մաքսի անցընել, առժամաբար ենթակայ ըլլան մաքսի, այսինքն մաքսը առնելով իրը աւանդ վարդրուի, մինչեւ որ Բ. Դուռը այդ մասին որոշում մը տայ։

—Զեռնահաս պաշտօնատունը նորէն ծանոյց ամէն կողմը թէ ոչ իսլամ վարժարաններու նորոգութեանը կամ վերաշինութեան համար այն ատեն հրահանգ ուղղի, երբ հաստատուի թէ նորոգութեան կամ վերաշինութեան ծախքերուն համար կատարուած հանգանակութիւնները պաշտօնական արտօնութեամբ ու կանոնաւոր կերպով եղած են և թէ այդ վարժարանները պաշտօնական արտօնութիւն ունին։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, առջի օրը և երէկ, Պայրամի առթիւ չնորհաւորական այցելութիւն տուաւ նախարարներու եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն ալ անընդունելի դատեր է Սէլանիկի վաճառականներէն մէկին մատուցած ծրագիրը որով կ'առաջարկէ մէկ ղրուշի յաւելում ընել Թուրքիա ներածուած շաքարներու տուրքին վրայ։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ.— Այսրնի նահանգին մէջ այս միջոցիս տեղացող հեղեղմանն անձրեւներէն Մէմանտ գեղը յորդելով մչակուած շատ մը դաշտեր ողողուեր են։ Երթեւեկութիւններն ալ ընդհատուած ըլլալով կարելի չէ եղած ինսաներուն վրայ տեղեկութիւն առնել։ Երկաթուղիի գիծերն ալ տեղ տեղ աւրուած ըլլալով կառախումբերը յապաղումներու կ'ենթարկուին։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Վերջերս Ֆիլիպէի մէջ խիստ կարեւոր հնութիւն մը երեւան հանուեր է, որ է յաղթական կառք մը Քրիստոսէ չորս դար առաջ շինուած և Հռոմայէցիներու ժամանակէն մնացած։ Այդ կառքը քաղաքին հարաւային արեւմտեան կողմը հողակոյտի մը տակէն գտնուեր է՝ պղինձէ արձաններով, մարդու մէկ քանի գանկերով, սուրերով ու նիզակներով։ Այդ կառքը, Ֆէրտինանտ իշխանին հրամանովը, Ֆիլիպէի թանգարանին մէջ պիտի մնայ։

ՀՈՒԱՆՏԱՑԻ նոր դեսպան Տոքդ. Վէքելէն արտաքին գործոց նախարարին յանձնեց իր յանձնարարագրին և վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը կարդալիք ճառին օրինակները, որոնք մատուցուեցան Մեծ-Եպարքոսին։

ԶԱՐԴԻ ՈՍԿԻՆԵՐ. — Ինչպէս յայտնի է, Փողերանոցին մէջ պատրաստուած զարդի ոսկիներ Ապահովութեան Սնտուկին միջոցաւ կը ծախուին։ Զեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ Թուրքիոյ մէջ այդ ոսկիներուն սպառման ընդհանուր գումարն է 100-150,000 ոսկի, մինչդեռ ապահովութեան Սնտուկը տասնըմէկ ամսուան մէջ հաշիւ 31,000 ոսկիի սպառած է և նկատելով որ ասոր պատճառն է կեղծ ոսկիներու սպառումը և միւս կողմէ ժողովուրդին տեղեկութիւն չունենալը թէ Փողերանոցը զարդի ոսկիներ կը պատրաստէ, ամէն կողմ հրահանգ տուաւ որպէս զի կարելի եղած միջոցներով ժողովուրդին ծանուցուի թէ Փողերանոցին մէջ զարդի ոսկիներ կը պատրաստուին։

ԶԱԹԱԼՃԱՑԻ մէջ մօտերս պիտի փորձուին 37 նոր թնդանօթներ որոնք Թոփխանէի գործարաններուն մէջ պատրաստուած են։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ կը գրեն Սթամպուլի. «Անցեալ օր սպանութիւն մը փորձուեցաւ փաստաբան Գարաքէշիշեան Աւետիս էֆի ի վրայ։ Իր սենեակին մէջ նստած էր, երբ յանկարծ պատուհանը բացուելով երկու անգամ ռէվոլվէր պարպուեցաւ։ Գնտակներէն մէկը Աւետիս էֆի ի ուսէն անցնելով ձախ թոքը մխուեցաւ։ Թէև վիրաւորուին ընդհանուր վիճակը լաւ է, սակայն թոքերու բորբոքումէ մը կը վախցուի։ Ոճրին շարժառիթը յայտնի չէ, սակայն վրէժխնդրութեան կը վերագրուի։ Ոճրագործները տակաւին ձերբակալուած չեն։

«Ամբողջ գաւառին մէջ վերջերս առատ ձիւն տեղաց, մեծապէս օգտակար ըլլալով երկրագործներուն. հետեւաբար կը յուսացուի որ այս տարի հունձքը առատ պիտի ըլլայ։»

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ չոգենաւ մը երէկ Թոփխանէի բացերը հասանքէն բռնուելով ինկաւ ռուսական Օլկա չոգենաւին վրայ որուն անիւին տախտակները կոտրտեցան։

ԳՈՒԼՈՑ ԵՂԷՆ Պաղչէ Թողին մէջ, առջի օրը, Ֆաթիմէ անուն 60 ամեայ կին մը, լուացք ըրած ատեն հագուստը բռնկելով մարմինը այրեցաւ։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՑԻ մէջ, առջի գիշերը, Իսկաք անուն մարդ մը դաշոյնով վիրաւորեց իր եղբայրը՝ Իպրահիմ որ Մախսուսէի չոգենաւերուն մէջ նաւապետ է։

ԱԶԳԱՅԻՔԵՐ

Ուսումն. Խորհուրդին չաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ, Դալաթիա, առժամեայ ատենապետութեամբ Յ. Գուրգէն էֆ.ի։ Ահաւասիկ հաղորդուած որոշումները.

1. Բերայի Լսաեան վարժարանին մէջ ուսուցչական ընտրելիներու համար կերակնօրեայ դասընթացք մը հաստատելու մասին՝ լսելէ ետքը Քաղ. Ժողովին պաշտօնագիրը, ըստ այնմ պատրաստեց աւանդելի ուսմանց ծրագիրը և ուսուցիչներու ցանկը, և որոշեց ներկայացնել զանոնք Ս. Պատրիարք Հօր հաստատութեան։ —2. Նկատելով որ գաւառական ազգ. վարժարաններու վիճակացոյցի պատրաստութեան առթիւ ցարդ 25 վիճակներէ միայն տեղեկագիրներ հասած են, պէտք տեսաւ վերստին հրաւիրել միացեալ վիճակները որպէս զի փութացնեն իրենց տեղեկագիրներուն առաքումը; ձեռնարկելու համար ընդհանուր վիճակացոյցի պատրաստութեան։ —3. Գարթալի ազգ. վարժարանին Հոգաբարձութեան ընտրութիւնը կատարուած և յայտագրուած ըլլալով, հաստատեց զայն։ —4. Գուրմ-Գաբուի ազգ. վարժարան այցելու բժիշկ Խոսրովունի էֆ.ի մէկ գրութեանէն՝ գոհութեամբ տեղեկ ցաւ թէ յիշեալ բժիշկը սանձնած է նաեւ անձնուիրաբար, նոյն վարժարանին մէջ առողջաբանութեան դասախօսութիւնը։ —5. Բերայի ազգ. վարժարաններու Տնօրէն էֆ.ին մէկ տեղեկագրէն հասու ըլլալով թէ Թաղին ազգ. վարժարաններուն պատուակալ բժիշկ Նշանակուած է Տոքթ. Արծնեան էֆ.ն, հաստատեց անոր պաշտօնը։ —6. Ազգ. Ուսուցիչ Տէմիրեան Կարապետ էֆ.ի Պասկերազարդ Իրազիտութիւն անուն դասագրքին վրայ լսելէ յետոյ քննիչ էֆ.ի տեղեկագիրը, արտօնեց նոյն դասագրքին ազգ. վարժարանի մէջ գործածութիւնը։ —7. Գասթէմունիի Թաղական Խորհուրդին մէկ յայտագրին տեղեկանալով որ, Խորհուրդէն հրահանգին համաձայն, վարժարանին շուրջը յարուցուած խնդիրները կարգադրուեր են, խնդիրը փակեալ ընդունեց։ — 8. Պիլէճիկի Դեր. Առաջնորդին կողմէ ներկայացուած մէկ գրութեան վրայ, պէտք տեսաւ, յետ կանոնական գործողութեանց, ուսուցչի վկայական տալ վիճակին վարժարանին երկու ուսուցիչներուն։ — 9. Զբաղեցաւ ազգ. Մատենադարանի խնդրով և այս մասին ինչ ինչ կարգադրութիւններ ըրաւ խորհրդակցութեամբ Յ. Գ. Մրմրեան էֆ.ի։

—Իրցամի այս օրուան թիւին մէջ կը կարդանք.

«Կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքութիւնը խնդրեր է որ գաւառներու հայ վարժարաններու վերաբերեալ գիրքերը առանց մաքսի ղրկուին։ Արդարեւ, օրէնքը կը տրամադրէ որ այդ գիրքերը մաքսէ զերծ մնան, բայց պայմանով որ այն վարժարանը որուն կը վերաբերին, պաշտօնական արտօնութեամբ բացուած ըլլայ։ Հետեւաբար ձեռնհաս իշխանութիւնը ըստ այնմ պատասխան տուեր է Հայոց Պատրիարքարանին։ Եթէ այդ գիրքերը արտօնութեամբ բացուած վարժարաններու կը վերաբերին, հրահանգ պիտի տրուի մաքսային վերատեսչութեան որ առանց մաքսի անցնին։»

—Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ շարունակեց իր չնորհաւորական այցելութիւնները պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն, Պայրամի տօնին առթիւ։

—Երուսաղէմի Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Դէորգ եպիսկոպոս Երէցեան՝ Պայրամի տօնին առթիւ՝ չնորհաւորական այցելութիւն տուաւ մէկ քանի նախարարներու և բարձրաստիճան պաշտօնատարներու։

—Նպաստից Յանձնաժողովը որոշած է Մարաշի որբանոցի շէնքին մէջ արհեստանոց մը բանալ տալ այն 100 ոսկիի գումարով զոր նուիրած են ժամկարեան եղբայրները՝ Մոսկուայէն։

—Կը հերքուի Փունջի այն լուրը, զոր Արեւելքի մէջ ալ արտատպած էինք, թէ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ 300 ոսկի նուիրուած է ի նպաստ որբերու և կարօտեալներու։

—Իզմիրէն կը գրեն մեզ թէ քաղաքին ծանօթ վաճառականներէն Պալէօզեան Մատթէոս էֆ. ծանր վտանգ մը անցուցեր է հետեւեալ պարագաներուն մէջ։ Մանիսայի մօտերը իր ունեցած ագարակէն վերադարձին, Գում-Զայ գետէն անցնելի պէտք կ'ըլլայ որուն ջուրերը անձրեւներուն պատճառաւ չափազանց բարձրացած էին։ Պալէօզեան էֆ.ին ընկերացող սեւամորթ թուրք պահապանը կ'առարկէ թէ կրնան վտանգուիլ։ բայց Պալէօզեան էֆ. իր հեծած ձիուն խոշորութեանը վստահելով գետը կը մտնէ. հազիւ քանի մը քայլ յառաջացած էր, երբ ձիուն ետեւի ոտքերը աւազին մէջ կը խրին և ձիաւորը վար նետելով, կը փախչի, դուրս կ'ելլէ ջուրէն։ Այդ միջոցին, Պալէօզեան էֆ.ն քշուած էր աւելի՝ ինչ որ կրնար աղիտաւոր հետեւանք մը ունենալ, երբ թուրք պահապանը կը հասնի, ջուրը կը ցատքէ, ու մէկ ձեռքին վրայ կ'առնէ զայն, իսկ միւս ձեռքովը մէջքի դանակը հանելով աւազին մէջ կը խրէ՝ հոսանքին սաստկութեանը դէմ դնելու համար։ Այսպէս, կը դիմանայ կէս ժամի չափ. դիպուածական բարեբաղդութեամբ մը, ագարակէն երկու յոյն պահապաններ հասնելով կ'ազատեն թէ՛ Պալէօզեան էֆ.ն և թէ՛ արիասիրտ պահապանը։ Պալէօզեան էֆ. նոյն գիշերը ագարակ կ'անցընէ, և յաջորդ օրը քաղաքը կը վերադառնայ։ Աւելորդ է ըսել թէ արժանաւորապէս պիտի վարձատրէ իր ազատարարները։ Այս լուրը մեզ հաղորդող պատահական թղթակիցը կ'աւելցնէ թէ կարելի չէ՞ արդեօք որ Պալէօզեան էֆ. այս առթիւ նպաստ մը հասցնէր որբերուն և կարօտեալներուն, ինչպէս կ'ընեն սովորաբար հարուստները՝ այս տեսակ պարագաներու մէջ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. Ի՞ՆՉ Է ԻՍԴԵՐԻՆ ԵՒ ՈՐՈՆՑ ԵՆ ԻՐ ԴԱՐՄԱՆՆԵՐԸ

Ժողովուրդին համար գրուած

Թարգմ. գերմաներեն՝ Մ. Կ. ՆԱԶԻԿԵԱՆ

Կը գտնուի ամէն գրավաճառներու քով, գին 5 ղրշ։

Մեր ընթերցողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս նոր գրքին պարունակութեան վրայ, որ շատ հետաքրքրական և գնահատելի է մանաւանդ ամէն անոնց համար որոնք իրենց մօր, կամ քրոջ կամ աղջկան ֆիզիքական առողջութեամբը զբաղելու պարտաւորուած են։

1—3

ԼՈՅՍ Շաբաթաթերթի 29րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.— Տարեկան 50 վեցամս. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Դալաթիա։

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐՔ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի Դ. թիւը հրապարակ ելաւ այս առտու, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Ա. Բ. Գ. ի դասը (Տպաւորութիւն մը՝ Ս. Մեսրոպի գերեզմանին տրուած այցելութեան, Օշկանի եկեղեցիին մէջ). ԵՂԻՇԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆ։ —«Մասիս»ի համակրողներուն. ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Իմ առաջին հրատարակութիւնս. ՍԻՊԻԼ։ — Աղչկան մը հարցումներ՝ առձագանգին (Ոտանաւոր) ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՓԱՆՈՍԵԱՆ։ —Դարձեալ Քառնեկի. Ինչպէ՞ս պիտի ծախսէ իր քառասուն միլիոնները (Այս խնդրին նուիրուած անգլիական տետրակէ մը քաղուած)։ — Ամրան յուշեր. Եամանրք (Ոտանաւոր). Մ. ԱՃԷՄԵԱՆ.— Պեsrnu Դուրեանի մահուան տարեդարձը. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ.— Գիտական ասխարհեն. Ժանտախտը անցեալին մէջ.— Քաղաքական հորիզոն. Անգլիոյ կացութիւնը. Մ.—«Մասիս»ի Ցուցատեսրը. Ս.

* * *

ՄԱՍԻՍ ձեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Խմբագրութեան հասցէն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

ԹՂԹԱԲԵՐ

Ա. ՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Յունուար 31ի թերթերէն)

ԹԱԳՈՒՀԻՒՆ ԳԱՀԱՃԱՌԸ

Աւասիկ Անգլիոյ թագուհիին գահաճառին այն մասը որ կը վերաբերի հարաւային Ափրիկէի պատերազմին։

«Միլորտներ և Պարոններ,

«Խաղաղութիւնը որ ժամանակ մը ի վեր խզուած էր հարաւային Ափրիկէի մէջ այն միջոցին երբ վերջին անգամ ձեզի ներկայացայ, դժբաղդաբար տակաւին վերահաստատուած չէ, բայց մեր յարաբերութիւնները միւս տէրութեանց հետ, բարեկամական են։

«Դիմադրելով այն արշաւանքին զոր հարաւ-Ափրիկէի Հանրապետութիւնը և Օռանժի անկախ պետութիւնը ըրին հարաւային Ափրիկէի իմ գաղթավայրերուս մէջ, ժողովուրդս խանդավառութեամբ պատասխանեց իրեն ըրած կոչումիս։ Դիւցազնութիւնը իմ ցամաքային ու ծովային զինուորներուս, որոնք ցամաք հանուեցան անոնց հետ համեմատելու համար գործելու համար, չէ խոտորած մեր զինուորական պատմութեան վեհոգի աւանդութիւններէն։

«Մորպէս կը ցաւիմ որ այնչափ թանկագին կեանքեր զոհուեցան. բայց պանծանօք և անկեղծ երախտագիտութեամբ մը տեսայ այն հայրենասիրական եռանդը ու ինքնաբերական հաւատարմութիւնը որոնցմով տէրութեանս բոլոր մասերուն հպատակները մասնակցեցան իրենց շահերուն հաւաքական պաշտպանութեանը՝ իրը անդամ տէրութեան։

«Հաճոյացած եմ որ պարապ տեղը չէ որ յոյս անոնց վրայ դրած պիտի ըլլամ, երբ զանոնք պիտի քաջալերեմ շարունակել ու վերանորոգել իրենց ջանքերը մինչեւ որ յաղթական կերպով աւարտեն այդ պատերազմը՝ տէրութեան պահպանութեանը և հարաւային Ափրիկէի մէջ անոր գերակշռութեան հաստատութեանը համար։»

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Կալկաթայէն կը հեռագրեն թէ Տաքքայի բռիկ իշխանը հինգ հազար բուրի նուիրեր է պատերազմին համար բացուած հանգանակութեան։ Հնդկաստանի սովեալներուն համար Անգլիոյ մէջ հանգանակութիւն մը կատարելու լուրը լաւ տրպաւորութիւն մը գործած է Հնդկաստանի մէջ։

Պ. ՍԹԷՏԻ ՆԱՄԱԿԸ

Ռիվիու օվ Ռիվիուսի տնօրէն Պ. Սթէտ բաց նամակ մը ուղղելով Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին բոլոր անդամներուն, պահանջեր է բոլորովին երեւան հանել Ճէյմսընի արշաւանքին ճշմարիտ պատմութիւնը, ըսելով որ Երեսփ. Ժողովին պատիւը այնպէս կը պահանջէ։

ԴՐԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻՋԱԴԵՊ

Ուշչինկթընէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Պ. Մաք Քինլիի պալատին մէջ տրուած սեղանի մը պահուն, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանին կինը մերժեր է մոնելու Մէքսիքայի դեսպանին թեւը մինչեւ սեղան երթալու համար։ Կ'ըսուի թէ այդ պատճառով Աւստրիոյ դեսպանը պիտի փոխուի։ Մէքսիքայի դեսպանը երբեմն անդամ էր այն զինուորական ատեանին որ Մաքսիմիլիէնը դատապարտեց. ուստի Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանուհիին մերժումը այդ պարագային կը վերագրուի։

ՍՈՒՏԱՆ

Սուտանի դեր-կառավարիչ Մաքսուիլ հրաման ստացաւ եթէ Բարեյուսոյ Գլուխը։ Հետեւաբար Սըր Ֆրանսիզ Ռինկէթ Խարթում պիտի երթայ, ուր քիչ ետքը իրեն պիտի միանայ Պ. Ռատ։ Երկուքն ալ յետոյ Գասպտ պիտի երթան՝ Հապէշիստանի իտալեան գաղթավայրին և եգիպտական Սուտանի սահմանները որոշելու համար։

ԾԱՑՐԱԴՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ռուսական Բեդերսպուրգ յաջաւորակը՝ բացմաթիւ զինուորներ կիրակի օրը Օտեսայէն ճամբայ ելաւ դէպի Բորթ-Արթուր։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Ա. ՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 2 փետրուար. — Կը հերքուի Ռիւթէրի այն լուրը՝ որով կը ծանուցանէր թէ զօրավար Ժուպէռ սպանուած է Լէտիսմիթի մօտերը։ Պատերազմական Նախարարութիւնը յայտարարեց թէ այսօր ալ Թրանսվալէն լուր չէ առած։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Խորհրդարանին մէջ շարունակուեցաւ գահաճառին ուղերձին վիճաբանութիւնը։ Բընդդիմադիր կուսակցութեան անդամներուն կողմէ եղած բուռն քննադատութեանց ի պատասխան, պատերազմական նախարարութեան խորհրդական Պ. Ռինտէմ յայտարարեց թէ իրա՛ւ անգլիական նաւահանգիստներու սպառազինութիւնները անբաւական են։ Բսաւ նաև թէ Բարեյուսոյ Գլուխին ու Նաթալի ամրոցներուն հրետանին շատ տկար է։ Միւս կողմէ, Պ. Ռինտէմ հերքեց այն հրատարակութիւնները՝ որոնք կարծեցնել կու տային թէ Անգլիոյ ուրիշ տէրութիւններ միջնա բանակցութիւններ կը կատարուին արդի պատերազմին վրայ։

Ելմտական Նախարարը՝ պատասխանելով այն քննադատութեանց՝ զորս կ'ընէին Թրանսվալի սպառազինութեան և զինուորական կազմակերպութեան մասին Անգլիոյ անտեղեակ ըլլալուն վրայ, ըսաւ թէ ինք բնաւ չէ հակառակած գաղտնի վարկերու յաւելման։

Արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Ճոն Պրոտրիք հաստատեց սա պարագան թէ կառավարութիւնը խոստացած է չկեցընել այն նաւերը որոնց մասին կասկածուի թէ պատերազմի «արգիլեալ» նիւթեր կը փոխադրեն։

ՆԻԳԱՐԱԿՈՒԱՅԻ ԶՐԱՆՑԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Ուաշինկթընի մէջ կը հաստատեն թէ Անգլիա եւ առած է այն դիտողութիւնները՝ զորս ըրած էր Նիքարակուայի ջրանցքին դէմ Բլէյթը Պիւվէրի դաշնակցութեան հետեւանքով։

—Վերջէն ամէն բան կը հասկնաս հիմա գոհացեր մի՛ միայն դիս մտիկ ընելով։

—Շատ աղէկ մտիկ կ'ընեմ։

—Երբոր մոլորս ինչնես և կառքին առջեւ հանելու ըլլաս, կառապանին և սպասաւորին կրնաս ըսել բարձրաձայն...

—Ի՞նչ...

—Բայց խոստացար որ դիս չպիտի ընդմիջես, և ահա նորէն թեզ չես տար որ խօսքս չարունակեմ։

—Ատոր ալ աղէկ..., միայն թէ քիչ մը...

—Քիչ մը ի՞նչ։

—Քիչ մը շատ տարօրինակ կը գտնեմ կոր բսածներդ։

—Բայց սատանի՛ն երթաս քու «կը գտնեմ»ներովդ. ձգէ որ ամէն բան որոշապէս ըսեմ քեզի և վերջէն ըրէ քու դիտողութիւնդ։

—Սէլ չեմ ընդմիջեր բնաւ. ի՞նչ պիտի ըսէի կառապանին և սպասաւորին։

—Զանոնք հոն տեսնելուդ պէս պիտի ըսես. «Պէտիկնե՛րս կրնաք վեր ելլել և ձեր խոփած տիրոջ մարմինը վերցնել. անոր հաշիւը կարգադրեցի, ինչպէս նաեւ այն պառաւ կախարդինը՝ որ իմ աղջիկս դլխէ հանած և անպատուած էր։» Հասկցա՞ր։

—Այո։

—Որո՛շ է, անանկ չէ՞։

—Լաւ, իմ գործս է արդէն։

—Ես ալ ատանկ ըլլալը դիտնալուս համար է որ քեզի դիմեցի։

—Իսկ ծերուկը։

—Գալով ծերուկին...

—Անոր գործն ալ լմնցնե՞մ։

—Ո՛չ բոլորովին. շատ ուժով մի՛ զարներ անոր։ Խեղճին հոգին մեծ բանի մը չի նայիր փչելու համար։

—Բայց ի՞նչ պէտք է ընել։

—Մէկ քանի հատ կռնակին կը կրպցնես, աչքը կ'ուռեցնես և քիթն ալ տափակցնելէ ետքը գործդ լմնցուցած կը համարիս։

—Շա՛տ աղէկ. միայն թէ.

—Միայն թէ ի՞նչ...

—Միայն թէ վե՞րջը ինչ պիտի ընեմ։

—Վերջը հանդարտօրէն վար պիտի իջնես նոյն իսկ սիկառ մը ծխելով...

—Հէ՞։

—Նոյն իսկ սիկառ մը ծխելով։

—Եւ անշուշտ առանց ձայն հանելու։

—Ընդհակառակը։

—Բայց խնդի՞ ես, ինչ ես...

—Իրաւ որ շա՛տ լրջօրէն կը խօսիմ...

—Բայց...

—Բայց մայց չիկայ. կրցածիդ չափ կրնաս աղմուկ հանել։

—Վա՛յ սատանայ, թէև չիտակը ընելու համար բան մը չեմ հասկնար ըսածդ։

—Հայր Ֆուէթթա՞ռ։

—Այո։

—Բայց ինչո՞ւ։

—Ո՛վ գիտէ։

Քռօքտրիլ չսնդեց։

—Շարունակէ՛, ըսաւ։

—Ներս մտնելուդ պէս պիտի սկսիս քաղել գիտցած բոլոր հայհոյութիւններուդ համիրչը և Լա Պէլէթն ու ծերուկը պիտի ամբաստանես թէ քու աղջիկդ ճամբէ հանած են։

—Ի՛նչ կ'ըսես։

—Եւ յետոյ...

—Յետոյ ի՞նչ։

—Յետոյ աղուորիկ հարուածներ պիտի տաս ծերուկին ու Լա Պէլէթին...

—Հարուածնե՞ր։

—Այո. միայն թէ ուշադրութիւն պիտի ընես որ Լա Պէլէթին տուածներդ սովորականէն չա՛տ աւելի զօրաւոր ըլլան։

—Ինչո՞ւ։

—Որպէս զի չկրնայ ոստիկանութեան դիմելու վիճակին մէջ ըլլալ։

—Այսինքն...

—Այսինքն... է՛հ վերջապէս...

—Կը հասկնամ, կ'ուզես որ ճողէ՞ ջատուկը։

—Այո, սպանէ՛ զայն ճիշդ այն մէթոտով՝ որով Պանքալառի հաշիւը կարգադրեցիր։

—Վարպետին։

—Մանտրինէլի՞։

—Այո՛։

—Այն ատեն ինչո՛ւ չէ. ի՞նչ որ ըսես կ'ընեմ։

—Լաւ։

—Բայց ո՞ւր, ե՞րբ, և ինչպէ՞ս։

—Ահա թէ ի՞նչ է գործը։ Այս իրիկուն կէս գիշերուան մօտ Լամարթին փողոցը պիտի երթաս։

—Լաւ։

—Ու պիտի մտնես տուն մը որուն առջեւ գեղեցիկ և առանց զինանշանի կառք մը կեցած պիտի ըլլայ։

—Շատ աղէկ։

—Տունէն ներս մտնելէ ետքը երրորդ յարկը կ'ելլես, ու դուռը կը դանես ուղղիդ պէս։

—Յետոյ։

—Եթէ երբեք չուզեն դուռը բանալ, կը կոտրես։

—Վա՛յ սատանայ։

—Անպատճառ պէտք է։

—Շատ լաւ։

—Երբոր ներս մտնելու ըլլաս, դասարանի մը պէս յարդարուած մեծ սենեակի մը մէջ պիտի գտնես Լա Պէլէթը, տասերկուքի չափ պզտիկ աղջիկներ՝ և ծերուկ պարոն մը՝ որ հայր Ֆուէթթառ կեղծանունը առած է

ԷՔԻԹԱԳԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Աշխարհիս Է՛ն հարուստ և Է՛ն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԴԱՆԻԷԼ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն

Միայն 20 տարեվճարով

Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի

(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է ֆր.		4140
ԷէնՈՒՊԼ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուանմէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը

Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱԳԼԻ 489

ՓԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՉ

ԲԵԼԴԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ

ՓԱԲՈՒԹԻԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, տենդերու, կաթուածի, յոգնաբէ, ծաքմնոյ տկարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կարիրի, հարբուխի, ցրտաւութեան։ Մէկ քարտիւն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինինին։

10 20 և 100ական տուփակներ։ Իւրաքանչիւր տուփակ կը կրէ անունը տես տպուած . . . .

PELLETIER

Կեդրոնական Փարիզ, Վիվիէն փողոց, 8 և գլխաւոր դեղարաններ A.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐՔ, 396

(Եանի գիւղական վայր յուլիս, գնա Զէյթունեան գլուխ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատասիկ ցաւած տկառներն ալ անվնաս կը լեցնեն. յատկապէս և բոլոր պայմաններ։

Ներքեւեր եղանակաւորը, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական տկառներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գէտի յեսորդիի քա տալիսի, ծամելու համար, և ազատ արտասանելու համար։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպես նաեւ թքելու ցաւերու դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ց. Գ. Ձմեռները կերեկի օրերն ալ, (գիւղ- կեր գ) ինչպես նաեւ ամեն օր, (գիւղ- կեր գիւղ) հիւանդ կընդունուին Բերայի գործատեղին։

Դասընթացքնիք կրնան դիմել իւրաքանչ բնակարան, գիւ- 1 Խրիմեան գրոց.

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թութեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրտնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը անշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ նեղակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը ահաւասիկ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վտանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել։ ՔՕՆԵԼԻ ՔԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն չնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կը նեղասալը, դժուարաշնչութիւնը, պրոնշիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՔՕՆԵԼԻ ՔԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 15—60

THE

LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.

Հաստատուած 1852 ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Վանքաշայր Էնշիւրընս Պիւլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչէսթէր։

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000

Պահեստ » » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ալն, ալն, ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնէն ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և չահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

ՊՕՆՏ ՍԷԼԷՐ և ԸՆԿ.

Թիւ 4, Բիւշիւք Թինէլ խան, Ղալաթիա

68—104

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

երեսուներորդ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Ցակոբ աղայի տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐՔ, 396

(Եանի գիւղական վայր յուլիս, գնա Զէյթունեան գլուխ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատասիկ ցաւած տկառներն ալ անվնաս կը լեցնեն. յատկապէս և բոլոր պայմաններ։

Ներքեւեր եղանակաւորը, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական տկառներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գէտի յեսորդիի քա տալիսի, ծամելու համար, և ազատ արտասանելու համար։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպես նաեւ թքելու ցաւերու դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ց. Գ. Ձմեռները կերեկի օրերն ալ, (գիւղ- կեր գ) ինչպես նաեւ ամեն օր, (գիւղ- կեր գիւղ) հիւանդ կընդունուին Բերայի գործատեղին։

Դասընթացքնիք կրնան դիմել իւրաքանչ բնակարան, գիւ- 1 Խրիմեան գրոց.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ Ջ/14 Օգոստ. 1892 թուականը

(Ս տէգիէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմընս Ցակոբեան խան, Վէյվոտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒԻՍ ԵՂԷՆ խան, Գարաքեոյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զատօխ Մարբուճճիլար, Զարչըլը խան, Թիւ 21 194

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հոհոս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հոհոս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրոքէշ մ'Օսթէն.
Թէոսոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնէնկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Բոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՌ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆիոլլուի տուն։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Յեւրոպա

Բոքիշ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ մէ գ'Իտալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ մէ Վիքտուռա փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատասխանատու գումարն է Մէկ Միլիարդ Քառասուն Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը քանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի չահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կրօտական Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր չահերը։ Եթէ մասնակից է, և կամ տակաւին չէք, խիստ չահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասուն թաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եռ աբրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ա. ՈՒ. ՀՈՒՍԹՕՂ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնէդ-Գաւուրլուք
Ա. ՉՈՒՀԱՆԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիքտորիա խան Ղալաթիա

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ոչ մէկ եղէսա անգամ կ'ելնէն Լիվերպուլ և Ամերիկայ ՕՔ

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ
Ումբրիա	7718	Գոթնիա	4561
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազիա	2398
Թավոնիա	5367	Մարակոսա	2164
Սէֆոլոնիա	5517	Թարիֆա	2248
Կալիա	4809	Բալմերա	2144
Նիոբէ	4557	Թրինիտատ	1892
Ալբիոն	2143	Մարգարիտ	1855
Թէսար	1876	Թամբրանիա	1295
Սէրպուրգ	1614	Լուքանիա	1290
Դազալոնիա	4345		

Դիմել առ. ՅՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէքլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 57

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքայա 37 Ապահովագրութեանց Տիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒԱԳԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆԴ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 ֆր.
1898 ի հասոյթք 34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Գալաթի վրայ (հին գրեալ Մափափան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ՀԱՄԳՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԷԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈՒԹԱՒԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագին ներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՌԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

NEVRALGIES Անգար, Սատմոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին հնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՄԱՂԱՑԱՒՈՒԹԻՒՆ ԴԵՂԱՒԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 ֆրանք, Ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CHes FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հեսեւեալ անունը պարունակող պիտակով ըիեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՐՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՅԻ, Կ. Պոլսոյ և Օթիւայի

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ
Ալպանս	1069	Գոմա	1497	Գոզա	1011	Մալմա	724	Բոզարիս	136
Ալէքսա	3607	Գոնկա	2906	Կրոտնս	1695	Մարէնկա	2273	Ցարֆա	1113
Անճէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլա	3709	Ցիրիս	1735
Արիսսոս	2377	Ֆիտա	4311	Հիտալկա	1581	Միքրատա	3557	Միլվիս	1193
Գասանս	1332	Ֆամինս	937	Հինտու	3720	Միլս	1057	Սբէրս	1200
Գորտիկոս	1234	Ֆուրս	2388	Հոլոգոս	3600	Մոնդէգլլս	1735	Թասսս	1328
Գրամս	1076	Ֆրարս	1713	Հումպէր	598	Մուրիլլս	2419	Բ. Ուիլսն	1546
Գրիանս	841	Ֆինեամ	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թարիս	3327
Գրիֆալթ	4431	Քարս	2454	Իսաաս	5540	Ոհիս	4100	Թոլէտս	1470
Դէլլրս	1671	Լիտարատս	1520	Ցիլնս	1030	Ոնեարիս	4036	Թորրիտս	487
Դալիբոս	1337	Լրատս	1481	Փէլս	1052	Օրլանս	1535	Ուրպինս	2434
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քոլքինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քանիս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1288
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1058	Բիալեա	2229	Վոլթուրնս	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանս	2272	Բինատ	1663	Ցէտս	1856
Գլիս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվորնս	1643	Բոլս	1613	Ջէրս	1200
Գոլորատս	4235	Կիդանս	1243	Լորէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Գլայս չոգենաւը, նաւապետ Հօրնքատլ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Մարիլլս չոգենաւը, նաւապետ Ճոնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 26ին և փետրուար 9ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ. գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՋՕ
Թիւ. 17—19. Բեւչիւք Միւրէթ խան. Գալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ ՄԿԻԻՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԵԱՆ

Մկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Մկիւտար		Մկիւտարէն Գէշիկթաշ		Գէշիկթաշէն Մկիւտար	
ժ.	Վ.	ժ.	Վ.	ժ.	Վ.	ժ.	Վ.
—	—	—	—				
—	—	—	—				
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	2	50	1	50		
2	45	3	25 Իսկ. Գուզկ.	2	35	2	45 Գուզկ.
3	30	3	50	3	50	4	—
4	—	4	30 Իսկ. Գուզկ.	5	—	5	10
4	40	5	30	5	45	6	27
5	20	6	15 Գէշիկթաշ	6	30	7	—
5	45 Գէշիկթաշ	6	50 »	7	15	7	50
6	30 »	7	40 »	8	20	8	35
7	15 »	8	25	8	50	9	—
8	—	9	—	10	— Գապթ. Գէշկ.	10	15
8	45 Գէշիկթաշ	9	40	10	40 » »	10	50
9	30	10	10 Գուզկ.	11	40	11	50
10	10 Գէշիկ. Գապթ.	10	40 »	12	5	12	10
10	30 Գուզկունճուք	11	—				
10	55 »	11	25 Գուզկ.				
11	15	11	45				
12	—	12	5				

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տգեղացնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սնունդառութիւն, առանց սնունդառութեան չկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ինչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնաբոյժի անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն և անարմատ ակռաները՝ արհեստական ամենազգեցիկ ու ամենադաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, նրան դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միւնա ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գ. 25 6 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 26 7 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Թիրս)։
Օշ. 27 8 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 27 8 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 28 9 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 55

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՐԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱԲԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Փետր. 5ին Անադոլի, Անատոլուի եզերքէն Սամսոնը չոգ. Անվէրջն պիտի ժամանէ փետր. 3ին մօտերը։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 5ին Անադոլի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ։ Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Գլասգոյ, Մէնչեսթրի և Մեր- Մոնթ Քարլոյ ամիսներ

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	
Բոմէս	3000	Թիպա	2500
Անոպիա	3000	Նէքթիս	2400
Թէյլոր	3000	Ցեայրիս	2250
Թեմեզուս	3000	Բէրա	2250
Ֆորտա	3000	Սֆինքս	2000
Ցամանլի	3000	Գասրնկ	1500
Գարիսթիս	2500	Գարլէ	1500

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան
ՋԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ջէյմս Սգրէդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ